

Bekijk het samen.....

**Jaarprogramma Vorming en Toerusting
2019-2020**

**Gereformeerde Kerk Rhoon, Hervormde
Gemeente Rhoon en Protestantse Gemeente
Poortugaal**

Een brevier of breviarium, boek met dagelijkse gebeden

VOORWOORD

Beste gemeenteleden en andere geïnteresseerden,

Voor u ligt weer een V&T- boekje met activiteiten voor het hele seizoen. Vaste kringen, een kloosterweekend, een Bijbelkring over het Oude Testament, een Bijbelkring over mensen die in de gevangenis zitten, thema-avonden, 'met de dominee op stap', filmavonden, etc.

Zoals jullie misschien wel weten, is het dit jaar **Bonhoeffer75**.

April 2020 is het 75 jaar geleden dat de Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer is terechtgesteld. In zijn laatste jaren schreef hij in de gevangenis brieven met gedichten en gebeden aan en voor zijn familie en naasten, maar ook voor zijn medegevangenen. Wie kent niet deze tekst van Bonhoeffer...

'In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag....'

Rond het thema gevangenschap, verzet, oorlog zijn tal van evenementen gepland, zoals een lezing over de oorlog door Bert Euser, een lezing over het leven en werk van Bonhoeffer door ds. Hans Buurmeester, schilderen aan de hand van gedichten van Bonhoeffer, avonden met gastsprekers (een officier van justitie voor terrorismebestrijding, een gevangenispredikant, een rechter) over morele dilemma's in hun eigen werk.

Alle activiteiten worden te zijner tijd vermeld in de kerkbladen en staan indien al bekend ook op de inlegvellen in het eerste kerkblad na de zomer.

Een inspirerend seizoen toegewenst!

Anja Bruijkers - Koel en Wil Houweling - Bos,
(namens de cie. Vorming & Toerusting)

Leden van de commissie Vorming en Toerusting:

Anja Bruijkers- Koel, tel. 06-27350522 (voorzitter)

Wil Houweling- Bos, tel. 5019468 (secretariaat)

Gerdie Korbee, tel. 06-14843313

Anita Maas- Oostenbrink, tel. 5019619

Annemiek Mons, tel 06-46307547 (secretariaat en penningmeester)

Hils Smouter, tel. 5013569

Cora van der Vrande, tel. 06-22411742

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	blz. 1
Leden van de commissie Vorming en Toerusting	blz. 1
Inhoudsopgave	blz. 2

THEMA BIJENKOMSTEN

Met de dominee naar de film	blz. 3
Keep in Touch: Tieners en geloof, hoe gaat dat samen?	blz. 3
Het kloosterweekend in het Sint Liobaklooster te Egmond	blz. 4
Ouderendiner	blz. 4
Lezing over Bonhoeffer	blz. 5
Stapeldiner	blz. 5
Lezing: Geloof en Wetenschap	blz. 6
Op stap met de dominee(s)	blz. 6
Allerzielen	blz. 6
Filmavond Capharnaüm	blz. 7
Schilderen rondom het thema 'het licht overwint'	blz. 7
Keep in touch: Hart voor de schepping	blz. 8
Vesper rond de gedichten en liederen van Dietrich Bonhoeffer	blz. 8
Kerstengelproject in de adventsweken	blz. 8
Bakkie Troost	blz. 9
Filmavond	blz. 9
Meditatief bewegen	blz. 9
Lezing Joden in Rhooen en Poortugaal?	blz. 9
Trio Wilde Katshke	blz. 10

LANGLOPENDE ACTIVITEITEN/KRINGEN

Bijeenkomsten Geloofsopvoeding	blz. 10
Morele dilemma's	blz. 11
Bijbelkringen	blz. 11
Gesprekskring over geloof en leven	blz. 12
Sobere maaltijden in de Veertigdagentijd	blz. 13
Wel koffie.....geen geleuter	blz. 13
Bijbelkringen vanuit de Hervormde gemeente Rhooen	blz. 13
Catechese Poortugaal	blz. 14
Catechese Rhooen	blz. 14
Natuurlijk gebeurt er nog veel meer	blz. 15

THEMA BIJEENKOMSTEN

Met de dominee naar de film

Aan het begin van het seizoen waarin we Dietrich Bonhoeffer regelmatig tegen zullen komen, willen de predikanten graag samen met u naar een film kijken, die gebaseerd is op zijn leven: Agent of Grace. De film vertelt het levensverhaal van deze predikant en verzetsstrijder en gaat met name over de oorlogsjaren. Een dramatische en intrigerende film.

Duitsland is in de ban van Hitler en de nazi's. De Joden worden systematisch uitgeroeid en tegenstanders van het nationaal-socialisme worden opgepakt. Wat kan ik in mijn eentje tegen zo'n regime beginnen? Mag ik de andere kant opkijken of moet ik echt iets doen? Met die vragen worstelt de predikant Dietrich Bonhoeffer en hij neemt een besluit. Na het uitbreken van de oorlog mag Bonhoeffer al snel zijn beroep niet meer uitoefenen. Hij besluit te gaan werken voor de Abwehr, de militaire inlichtingendienst van het Duitse leger, die tegelijkertijd ook het centrum van het lokale verzet tegen Hitler is. Bonhoeffer is betrokken bij verschillende operaties tegen het regime, totdat hij in 1943 gearresteerd wordt. Zijn overtuiging kost hem uiteindelijk het leven. Minder dan een maand voor het einde van de oorlog wordt hij opgehangen door de nazi's.

Agent of Grace is de enige film over het leven van deze wereldberoemde predikant, die zich in zijn leven en in de keuzes die hij maakte, liet leiden door zijn geloof. Hij gaf handen en voeten aan zijn overtuiging en dat kostte hem zijn leven.

Datum: donderdag 26 september 2019

Tijd: 20.00 uur

Plaats: De Haven, Emmastraat 9, Poortugaal

Informatie bij ds. Marianna van de Graaf, predikant@pgpoortugaal.nl of tel. 5011015, of ds. Rob Maas, dsrobmaas@xs4all.nl of tel. 06-24820639

Keep-in-Touch: Tieners en geloof, hoe gaat dat samen?

Keep-in-Touch is een initiatief vanuit de Hervormde gemeente Rhon die in januari 2017 is gestart door en voor mensen in de leeftijd van 25-55 jaar die in en rondom Albrandswaard wonen. We willen mensen (in het bijzonder jonge ouders) inspireren om de God van de bijbel (beter) te leren kennen en te leven vanuit een relatie met Hem. Hiertoe organiseren we bijeenkomsten met aansprekende thema's en dito sprekers. Daarnaast zijn de avonden ook bedoeld om elkaar beter te leren kennen en van daaruit ook elkaar te kunnen helpen en bemoedigen waar mogelijk. De naam "Keep-in-Touch" duidt op ons verlangen om met God en met elkaar verbonden te zijn en te blijven. Bij deze eerste bijeenkomst is de spreker René Bosman. René is leraar in het voortgezet onderwijs en daarnaast is hij een van de voorgangers in een evangelische gemeente in Vlaarding. Hij zal met ons bespreken wat van belang is in de geloofsopvoeding van onze eigen tieners.

Een mooie gelegenheid ook om als ouders onderling te bespreken wat we van elkaar kunnen leren op dit gebied.

Datum: donderdag 26 september 2019

Tijd: 20.00 - 22.00 uur

Plaats: 't Centrum, Bernhardstraat 3, Rhooon

Inlichtingen bij Arthur de Leeuw, tel. 06-52618077

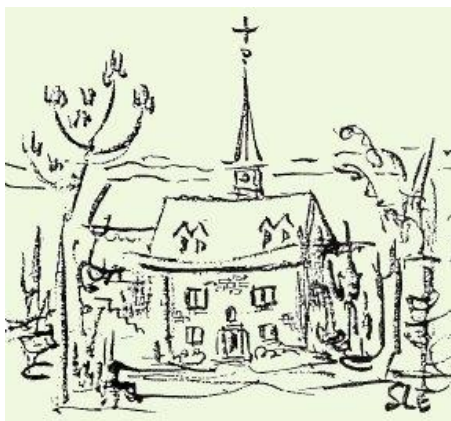
Het kloosterweekend in het Sint Liobaklooster te Egmond

Het Sint Liobaklooster vormt een monastieke gemeenschap in de benedictijner orde. In Egmond zijn momenteel twaalf zusters en twee broeders, variërend in de leeftijd van 35 tot 90 jaar. Iedere dag zijn er vieringen in de kapel (ochtenddienst, middagdienst, vespers en complete). Daarnaast heeft 'onze groep' haar eigen programma.

De kosten zijn rond de 125 euro.

Data: 4 t/m 6 oktober 2019

Inlichtingen en opgave bij Marleen Keukens: marleenkeukens@hotmail.com
of Wil Houweling - Bos: nico.houweling@hetnet.nl

Het torentje kenmerkt het klooster. De klok luidt vele keren per dag voor het gebed, voor de maaltijden of voor andere samenkomsten.

Ouderendiner

Ook dit seizoen zal de jeugd van de Protestantse Gemeente Poortugaal weer aan aantal ouderendiners organiseren. Het drie gangen diner wordt gemaakt door jongeren voor ouderen en alleenstaanden en wordt op de avond zelf ook uitgeserveerd door de jongeren.

De data zijn, op het moment van uitkomen van het boekje, nog niet bekend. Waarschijnlijk zal het eerste ouderendiner worden gehouden rond de Week

tegen Eenzaamheid. Ouderen en alleenstaanden van Albrandswaard worden van harte uitgenodigd om mee te dineren.
De toegang is gratis; wel is er aan het eind van de avond de mogelijkheid om een vrije gift te geven voor de onkosten.
Indien u geen vervoer heeft, kunt u dit doorgeven, dan zorgen we dat dit geregeld wordt.
Datum: volgt zo spoedig mogelijk.
Tijd: inloop vanaf 17.00 uur, aanvang diner rond 17.30 uur.
Plaats: De Haven, Emmastraat 9, Poortugaal.
Opgeven kan t.z.t. via de intekenlijsten in De Haven en de Dorpskerk Poortugaal, door te mailen renske-maas@live.nl of door te bellen naar Renske Maas, tel. 06-39232502

Lezing over Bonhoeffer, bruggenbouwer tussen geloof en rationaliteit, tussen kerk en cultuur en tussen traditie en moderne tijd.

Ds. Hans Buurmeester maakt deel uit van het Bonhoeffer Werkgezelschap. Hij zal een lezing houden over ds. Bonhoeffer.
Hij gaat in op de vraag hoe het kon dat een christen als Bonhoeffer uiteindelijk in het verzet terecht kwam met als uiterste consequentie de moord op de leider van het land. Hij vertelt verder wie Bonhoeffer was, waarom hij voor de theologie koos om te bestuderen en hoe hij een theologie ontwikkelde die gekenmerkt wordt door ethische keuzes. Ook kunnen er vragen gesteld worden.
Na de pauze is er een diaserie met uitleg over het leven van Bonhoeffer.
Datum: donderdag 10 oktober 2019
Tijd: 20.00 uur
Plaats: de Haven, Emmastraat 9, Poortugaal
Inlichtingen en opgave bij Anja Bruijkers, tel. 06-27350522 of anjakoel@live.nl

Stapeldiner

Ook dit seizoen wordt er een stapeldiner georganiseerd. Dit houdt in dat u/je op drie verschillende adressen gezellig kan gaan eten (voor-, hoofd- en nagerecht). Dit kan zowel in Rhooen als in Poortugaal zijn. Het zou leuk zijn wanneer we weer flink kunnen mixen en stapelen.
Ook horen we het natuurlijk graag als u/je het leuk vindt om gastadres te zijn en voor anderen wilt koken. Er wordt een bijdrage gevraagd waarvan de opbrengst naar een goed doel gaat.
Datum: 12 oktober 2019
Inlichtingen bij Stephanie van Antwerpen, stapeldinerrhooen@gmail.com of tel. 06-28573963

Lezing: Geloof en Wetenschap

De wetenschap wordt vaak als vijand van het geloof gezien. Zowel onder wetenschappers als onder gelovigen is het een veel gehoorde mening dat wetenschap en geloof onmogelijk samen kunnen gaan. Maar is dat terecht? Bert van de Ven, jeugdouderling van de Hervormde Gemeente Rhooon, is historicus en cultuurwetenschapper. Hij heeft zich in dit onderwerp verdiept en zal in deze lezing ingaan op een aantal vragen, zoals: Waar komt het idee dat geloof en wetenschap niet samen kan gaan vandaan? Waarom horen wij zelden van Christelijke wetenschappers, terwijl die er wel degelijk zijn. Hoe kan geloof en wetenschap wel gecombineerd worden? En hoe staat de bijbel hierin? Ook zal er ruimte zijn voor discussie en vragen die dieper op bepaalde wetenschapsgebieden in kunnen gaan.

Datum: donderdag 31 oktober 2019

Tijd: inloop vanaf 19.30 uur; aanvang 20.00 uur

Plaats: 't Centrum, Bernhardstraat 3, Rhooon

Inlichtingen bij Bert van de Ven, tel. 06-13314853

Op stap met de dominee(s); Bezoek aan synagoge, moskee en orthodox-christelijke kerk

Ieder jaar worden er interessante uitstapjes georganiseerd, door één of meer dominees (Van Alphen, Maas, Van de Graaf) voor mensen in en buiten de kerken van Albrandswaard. Altijd wel met een thema dat met het geloof of met de kerk te maken heeft. In het verleden zijn er wandelingen georganiseerd in Utrecht, Amsterdam en Dordrecht en diverse musea bezocht. In het seizoen 2019/2020 willen we bezoeken brengen aan een synagoge, een moskee en een orthodox-christelijke kerk.

Op dit moment wordt er een bezoek aan een synagoge of moskee in Rotterdam gepland op zaterdag 2 of zondag 3 november. Geïnteresseerd? Geef u dan op bij dsrobmaas@xs4all.nl of bel 06-24820639

Allerzielen

Een mens sterft tweemaal: eenmaal als zij overlijdt, de tweede keer als ze wordt vergeten.

Een geliefde, een dierbare naaste ontvalt. De dood is het einde niet, zeggen sommigen, maar een nieuw begin. Voor even zovelen is de dood het einde wel, is de laatste adem ook echt het laatste en is de ziel niet los verkrijgbaar van het stoffelijke lichaam. Maar wat de dood ook is, en welke beelden wij ook hebben van wat hierna komt, voor geen van ons is de relatie met de gestorvene voorbij. Dat is iets om af en toe bij stil te staan. Niet om te blijven hangen in de pijn van het verlies. Wel om de herinnering te koesteren.

Bij de Protestantse kerken wordt hiervoor vaak een (gedachtenis)dienst gehouden op de laatste zondag van het kerkelijk jaar (24 november).

Bij de Katholieke kerk wordt dit gedaan op de avond van Allerzielen, dat is zaterdag 2 november. U bent van harte uitgenodigd om bij deze woord- en gebedsviering ter nagedachtenis aanwezig te zijn in de Willibrordus kerk te

Rhoon om 19.00u. De overledenen van het afgelopen jaar uit de parochie zullen met name genoemd worden en er zal voor ze gebeden worden. Het kruisje wordt dan in deze viering overhandigd aan de nabestaande. Na de viering bent u uitgenodigd om aan te sluiten en mee te lopen naar de sfeervol verlichte begraafplaats achter de kerk. Daar bent u in de gelegenheid om een bloemetje of lichtje (zelf meenemen) of gedachteniskaars (ter plaatse te koop á € 1,00) bij een graf of het columbarium neer te zetten. Tevens schenken we dáár de gebruikelijke koffie/thee om er samen een 'bakje troost' drinken, mét een 'kruuske'. Bij slecht weer wordt dit in de pastorie gedaan.

Film: Capharnaüm

In de rechtbank staat Zain, een 12-jarige jongen, voor de rechter. 'Waarom klaag je je ouders aan?' vraagt de rechter. 'Omdat ze me op de wereld hebben gezet', antwoordt Zain. Deze nieuwe film van regisseur Nadine Labaki (CAMEL) is een indringend portret over ouderschap en overleven in de armste wijken van Libanon, verteld door de ogen van een kind. Zain slijt zijn dagen in de straten van de Libanese hoofdstad Beiroet. Als oudste kind van het gezin moet hij helpen zijn familie te onderhouden. Wanneer zijn zusje wordt uitgehuwelijkt aan de eigenaar van de buurtwinkel, besluit Zain weg te lopen van huis. Dit leidt tot een ongelooflijke roadtrip, met nieuwe vriendschappen en allesbeslissende keuzes.

Capharnaüm is genomineerd voor een Golden Globe Beste Buitenlandse Film en daarnaast winnaar van de Jury Prijs op het Filmfestival van Cannes en heeft daarna diverse publieksprijzen gewonnen, Na de film is er gelegenheid tot napraten onder het genot van een drankje. De toegang is gratis; we zouden wel graag een vrijwillige bijdrage ontvangen om de kosten te bestrijden.

Datum: woensdag 6 november 2019

Tijd: inloop vanaf 19.30 uur; aanvang 20.00 uur

Plaats: Maranathakerk, Kleidijk 2, Rhoon

Inlichtingen bij Ali Molenaar- Mudde, tel. 5016042 of Hils Smouter, tel. 5013569

Schilderen rondom het thema 'het licht overwint'

Op dinsdag 19-11-2019 is er schilderen o.l.v kunstenaars Blandine van Noordt rondom het thema 'het licht overwint'. Ook al is het nog zo donker in onze levens we mogen er op vertrouwen dat God ons een lichtpunt zal geven zodat we de kracht krijgen om weer uitzicht te vinden.

Voor iedereen toegankelijk ; ook als je nog nooit geschilderd hebt.

Er wordt een kleine vergoeding gevraagd voor de materialen.

Datum: dinsdag 19 november 2019

Tijd: 19.30 uur

Plaats: De Haven, Emmastraat 9, Poortugaal

Inlichtingen en opgave bij Annemiek Mons, tel 06-46307547.

Keep in touch: Hart voor de schepping

Tijdens de tweede avond is Martine van Wolfswinkel uitgenodigd. Zij is een van de sprekers van de organisatie 'A Rocha' en zal spreken over het thema 'Hart voor de schepping'. Martine schrijft zelf het volgende over haar passie voor de schepping vanuit haar overtuiging: 'Ik zoek graag de verbinding tussen kerk en samenleving. Juist het bezig zijn met de schepping kan verbindend werken; binnen de kerk, maar ook naar buiten toe. Laten we daarom samen nadenken over mogelijkheden om de kerk dichter bij de natuur te brengen – en de natuur dichter bij de kerk. Een duurzame levensstijl komt daar dan als vanzelf in mee'.

Datum: donderdag 21 november 2019

Tijd: 20.00 - 22.00 uur

Plaats: 't Centrum, Bernhardstraat 3, Rhooen

Inlichtingen bij Arthur de Leeuw, tel. 06-52618077

Vesper rond de gedichten en liederen van Dietrich Bonhoeffer

In deze vesper met als thema 'Hoop en verwachting' willen we stilstaan bij de gedichten en liederen die Bonhoeffer schreef in de laatste jaren van zijn leven. We willen luisteren en nadenken over wat zijn woorden ons kunnen geven voor ons leven.

Hoop. Een woord dat een wens, een verwachting weergeeft. Hoop is meer dan optimisme, hoewel alle feiten in een bepaalde richting wijzen, kun je toch blijven hopen dat iets anders uitpakt. Hoop is soms ook tegen beter in, of juist omdat je beter weet. Dan is het hoop die je gaande houdt, die het sprankje licht in de duisternis geeft.

Deze vesper past goed in de adventstijd waarin we ook in verwachting leven.

Datum: woensdag 11 december 2019

Tijd: inloop vanaf 20.00 uur; aanvang 20.15 uur

Plaats: stiltehoek Dorpskerk, Poortugaal

Inlichtingen bij Ali Molenaar, tel. 5016042 of Gerdie Korbee, tel. 06-14843313.

Kerstengel project in de adventsweken

In de adventsweken nodigen wij U uit om een kerstengel te zijn!

Elke week bezorgt u een kleine attentie bij een bewoner van Antes/Delta en/of de TBS kliniek. Bijvoorbeeld een kaartje, een gedicht, zelfgebakken koekjes, zelf gemaakte kerstdecoratie of iets anders. Elke adventszondag kunt U het inleveren in een mand in de kerk, te beginnen dus met de 1^e advent. Wij zorgen dat het dan op de bestemming komt in Antes/Delta en/of de TBS kliniek. De attenties voor de TBS kliniek worden bijv. naar de gevangenispredikant Marinus van der Sar gebracht.

Op een dergelijke manier kunnen we geïnspireerd door de gedichten van ds. Bonhoeffer iets betekenen voor mensen die gevangen zitten.

Opgave bij Anja Bruijkers. tel. 06-27350522 of anjakoel@live.nl

Bakkie troost

In 2015 is Bakkie Troost als bijeenkomst voor nabestaanden van dierbare overledenen begonnen. Ieder jaar wordt naar behoefte één of twee keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd. De datum wordt via de kerkbladen bekend gemaakt.

Informatie: dsrobmaas@xs4all.nl of tel. 06-24820639.

Filmavond

Welke tweede film we laten zien, is nog niet bekend. Dit laten we zo spoedig mogelijk weten. In ieder geval kunt u de datum alvast noteren in uw agenda.

Datum: woensdag 25 maart 2020

Tijd: inloop vanaf 19.30 uur; aanvang 20.00 uur

Plaats: Maranathakerk, Kleidijk 2, Rhoon

Inlichtingen bij Ali Molenaar- Mudde, tel. 5016042 of Hils Smouter, tel. 5013569.

Meditatief Bewegen

Een bijzondere dans activiteit **vindt** plaats onder leiding van Adriana Rijkens. Zij geeft al jaren les rondom Sacred Dance, dans bewegingen in een cirkel, die helpen de mens tot inkeer te komen. Jaren terug werd dit ook al gedaan in speciale oecumenische vieringen 'In de Wolken' in de Laurenskerk te Rotterdam. Er wordt gedanst op klassieke muziek, Taizé, volksdansmuziek of modern, maar geen pop of beat. Het gaat om rustige muziek om juist in deze 40 dagen tijd via de muziek en eenvoudige bewegingen tot verstillung te komen.

Datum: donderdag 2 april 2020

Tijd: 19.30 - 22.00 uur

Plaats: De Haven, Emmastraat 9, Poortugaal.

Inlichtingen en opgave bij Anja Bruijkers, tel. 06-27350522 of

anjakoel@live.nl

Lezing Joden in Rhoon en Poortugaal?

Hoe in Poortugaal en Rhoon de verhoudingen waren in de Tweede Wereldoorlog hebben we gedeeltelijk kunnen vernemen in het boek De vergelding van Jan Brokken, waar Bert Euser veel onderzoekswerk voor heeft gedaan. Nog steeds komen er verhalen naar boven via ouderen en kinderen uit de Tweede Wereldoorlog. Ook verhalen over Joden, die verborgen werden in Maasoord. Veel is er niet over bekend, maar Bert Euser is wel iets op het spoor gekomen. Hij zal ons in zijn lezing over bijzondere verhalen in de Tweede Wereldoorlog meenemen.

Datum: donderdag 30 april 2020

Tijd: inloop vanaf 19.30 uur; aanvang 20.00 uur

Plaats: 't Centrum, Bernhardstraat 3, Rhoon.

Inlichtingen en opgave bij Anja Bruijkers, tel. 06-27350522 of

anjakoel@live.nl

Trio Wilde Katshke

Trio Wilde Eend - ook bekend onder de Jiddische naam Vilde Katshke - brengt een frisse mix van muziek en verhalen uit Oost Europa en verder. Het trio speelt niet alleen joodse klezmer, Balkan- en zigeuner muziek, maar ook melodieën uit o.a. Rusland en Armenië. Eigen composities en spannende improvisaties geven hun muziek nog meer kleur.

Trio Wilde Eend werd in 1998 opgericht door Gottfrid van Eck om zijn liefde voor joodse verhalen en muziek uit Oost Europa te combineren. Het trio verzorgde sindsdien vele honderden vertelconcerten voor een enthousiast publiek. Gottfrid vertelt, speelt (bas)klarinet en krijgt muzikaal tegenspel van Jiska ter Bals (of Tessa Zoutendijk) op viool en Michiel Ockeloen op accordeon. Tezamen bieden ze muzikaal kunst- en vliegwerk.

Trio Wilde Eend presenteert (vertel)concerten in theaters, kerken en synagogen, voor culturele verenigingen. Hun muziek raakt een snaar; ze is plezier om bij te huilen en verdriet om op te dansen!

Datum: zaterdagavond 9 mei 2020

Tijd: precieze aanvangstijd is nog niet bekend; deze volgt nog.

Plaats: Dorpskerk, Poortugaal

LANGLOPENDE KRINGEN

Bijeenkomsten Geloofsopvoeding

Ouders met kinderen tot en met 18 jaar worden van harte uitgenodigd voor de bijeenkomsten rond thema's die met de opvoeding in het geloof en met de kerk te maken hebben. Doel is elkaar te ontmoeten, bemoedigen en inspireren aan de hand van de bespreking van een thema.

We komen samen op verschillende avonden. Van 20.00 - 21.30 uur staat het thema centraal, vanaf 21.30 uur is er gelegenheid om te blijven (na)praten voor wie dat wil.

De bijeenkomsten worden geleid door ds. Marianna van de Graaf.

De eerste bijeenkomst is op dinsdag 24 september bij Györgyi en Jan de Haas, Het Loo 35 te Poortugaal.

Data: dinsdag 24 september en maandag 25 november 2019 en dinsdag 28 januari en donderdag 2 april 2020

Tijd: 20.00 - 21.30/22.00 uur.

Plaats: bij deelnemers thuis, nader aangekondigd in de kerkbladen.

Inlichtingen en opgave bij ds. Marianna van de Graaf, tel. 5011015 of

predikant@pgpoortugaal.nl

Morele dilemma's

Dagelijks komen we in aanraking met kleine en grote beslissingen en keuzes. Voortdurend worden we geconfronteerd met maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken waar we ons toe moeten verhouden. We maken keuzes en nemen een positie in op basis van talloze overwegingen, (geloofs)waarden en normen, en kennis over het onderwerp.

Keuzes maken, een standpunt innemen, is echter lang niet altijd makkelijk. Wat is eigenlijk goed, minder goed, fout? Lang niet altijd liggen de zaken zwart-wit. Ons beeld is soms eenzijdig, onze kennis beperkt. En wat doen we, als we voor een keuze die in principe goed lijkt iets moeten opgeven of inleveren? Verschillende waarden kunnen met elkaar botsen, waardoor we voor morele dilemma's worden gesteld. We hebben elkaar nodig, om onze kennis van zaken te vergroten, onze waarden en normen tegen het licht te houden en om ons aan elkaar te scherpen.

In de loop van het seizoen zullen er daarom o.l.v. ds. Marianna van de Graaf 4 bijeenkomsten zijn over morele dilemma's met betrekking tot actuele thema's. Vanuit interessante beroepsgroepen, waarin vraagstukken aan de orde komen waarmee we in de samenleving allemaal te maken hebben, zal iemand met een bijzondere verantwoordelijkheid in zijn of haar werk ons aan het denken zetten over onze eigen waarden, aan de hand van een persoonlijk verhaal. Zij vertellen over de morele dilemma's, die hun werk met zich meebrengt en waarvoor zij daarin zelf worden gesteld.

De inleiders zijn:

- een predikant uit de TBS-kliniek
- een (kinder)rechter
- één van de 2 landelijke officieren van justitie voor terrorismebestrijding
- een bankdirecteur

Datum eerste bijeenkomst: dinsdag 1 oktober. Dan zal ds. Marius van der Sar, predikant in TBS-kliniek De Kijvelanden, de inleider zijn.

Aanmelding vooraf is fijn!

Plaats: De Haven, Emmastraat 9, Poortugaal.

Tijd: inloop met koffie en thee vanaf 19.30 uur; aanvang 20.00 uur.

De data van de volgende bijeenkomsten (aanvang steeds 20.00 uur), de plaatsen van samenkomst en het evt. minimum aantal deelnemers, worden in de loop van het jaar nader bekend gemaakt. Houd dus de kerkbladen in de gaten!

Nadere inlichtingen en opgave bij ds. Marianna van de Graaf, tel. 5011015 of predikant@pgpoortugaal.nl

Bijbelkringen

Dit seizoen zijn er twee korte Bijbelkringen voor iedereen die meer wil weten over de Bijbel en met anderen in gesprek wil over de betekenis daarvan voor ons leven. Deze kringen zijn na elkaar gepland, zodat u ervoor kunt kiezen om aan allebei deel te nemen.

Van oktober tot en met januari is er een kring van vijf bijeenkomsten over het Oude Testament o.l.v. ds. Rob Maas. Van februari tot en met april is er een kring van vier bijeenkomsten over 'gevangenisverhalen' o.l.v. ds. Marianna van de Graaf.

Bijbelkring 'Het Oude Testament'

Het Oude Testament heeft veel te bieden. Daarom vijf avonden om kennis te maken met de belangrijkste thema's van het Oude Testament. Thema's die van het eerste Bijbelboek (Genesis) tot het laatste Bijbelboek (Maleachi) aan te wijzen zijn en zorgen dat het Oude Testament beter te begrijpen is als een eenheid. De eerste avond is een introductie, waarna vier thema's aan bod komen.

Data: 3 oktober - Introductie Oude Testament
24 oktober - God waar bent U? (God dichtbij - God veraf)
21 november - Mens wat doe je? (trouw - ontrouw)
19 december - Met of zonder God leven? (God zegent - God straft)
16 januari - Jezus Christus, de Messiaanse belofte (het komt goed)

Tijd: 19.45 - 21.45 uur

Plaats: één van de zalen van de Maranathakerk, Kleidijk 2b, Rhoon.
Inlichtingen en opgave bij ds. Rob Maas, dsrobmaas@xs4all.nl of 06-24820639

Bijbelkring 'Gevangenisverhalen'

Dit seizoen is het 75 jaar geleden, dat er een einde kwam aan de Tweede Wereldoorlog. In de kerken wordt stilgestaan bij de gedachtenis van Dietrich Bonhoeffer, de Duitse predikant, die vanwege zijn verzet tegen het nazisme in 1943 gevangen werd genomen en op 9 april 1945 terecht werd gesteld. Dit is de aanleiding om in de tweede Bijbelkring gevangenisverhalen uit de Bijbel centraal te stellen (over Jozef, Daniël, Paulus en Silas) en de betekenis van de Bijbel in de gevangenis te ontdekken.

Data: 11 februari, 3 maart, 24 maart en 14 april 2020

Tijd: 20.00 - 22.00 uur

Plaats: de Pastorie, Molenweg 19, Poortugaal.

Inlichtingen en opgave bij ds. M.H. van de Graaf, tel. 5011015 of predikant@pgpoortugaal.nl

Gesprekskring over geloof en leven

Gedurende het hele seizoen (oktober - mei) is er ongeveer eenmaal per drie weken op vrijdagavond een gesprekskring over geloof, bijbel, kerk en leven met een grote diversiteit aan thema's en gespreksvormen o.l.v. ds. Marianna van de Graaf. Elke avond staat een ander onderwerp, meestal door de deelnemers aangedragen, centraal. In het afgelopen seizoen hebben we o.a. gesproken over gebed, reïncarnatie, kunst & geloof, geld & geloof, Psalmen en vergeving.

Iedereen die zin heeft om op een gezellige, serieuze manier in gesprek te gaan met anderen is van harte welkom.

Data: de kring begint op vrijdag 11 oktober

Tijd: 20.00 - 22.00 uur

Plaats: bij de deelnemers thuis, nader aangekondigd via de mail

Inlichtingen en opgave bij ds. Marianna van de Graaf, tel. 5011015 of predikant@pgpoortugaal.nl

Sobere maaltijden in de Veertigdagentijd

Onder de naam Tevreden Boterham zullen in de veertigdagentijd van 2020 zes sobere maaltijden gehouden worden.

De bijeenkomsten staan in het teken van ontmoeting, bezinning, versobering en solidariteit. Gedichten en gebeden van Dietrich Bonhoeffer zullen tijdens het liturgisch moment van de maaltijden centraal staan. Er zal ook gespaard worden voor een ZWO project.

Data: 28 februari, 6, 13, 20 en 27 maart en 3 april 2020

Op de eerste vrijdag na Pasen, 17 april, vieren we de Vreugdemaaltijd. Dan is het royaal in plaats van sober, want ieder brengt wat mee. Iedereen is van harte welkom om aan één of meerdere maaltijden deel te nemen.

Tijd: 17.30 - 18.30 uur

Plaats: De Haven, Emmastraat 9, Poortugaal

Inlichtingen bij Geesje Keemink, tel. 5014728

Wel koffie....geen geleuter

Afgelopen seizoenen is de samenstelling van de groep een beetje veranderd. In september gaan we verder met elf vrouwen. We hebben het boek 'de orthodoxe ketter' als leidraad voor onze gesprekken gehad. Vaak een wat moeilijk boek met veel stof tot nadenken en gesprek. Verrijkend. Wat we komend seizoen gaan doen, staat nog niet helemaal vast. Wel zullen we starten met 'Hoe je zelf iets van je leven kunt maken', een lezing van Bert Tiggelaar. We komen een keer per maand bij elkaar bij iemand van de groep. In september gaan we met elkaar een weekend weg. Dat is inmiddels al een jarenlange traditie. Ook bezoeken we af en toe een museum of (film)voorstelling. Het is fijn om in het licht van onze Schepper lief en leed te delen en wijzer te worden.

Inlichtingen bij Coby Mostert - de Pagter, tel. 010-5013189.

Bijelkringen vanuit de Hervormde gemeente Rhoon

Momenteel zijn er 3 bijelkringen. De eerste twee kringen zijn voortgekomen uit de uit de Alpha cursussen die begin jaren 2000 zijn gehouden. Daar hebben zich inmiddels andere gemeenteleden bijgevoegd waardoor er 2 kringen zijn ontstaan met in totaal 20-25 deelnemers. De kringen worden maandelijks gehouden op de 2^e maandag van de maand. De ene kring vindt plaats bij Gijs en Jani Winterswijk; de andere bij Els Haas. Op de avonden wordt de bijbel bestudeerd aan de hand van een bijbelstudie boekje. Zo

behandelen we momenteel een boekje van ds. Ron van der Spoel met de titel 'Van kruis naar kroon'. Een serie bijbelstudies over vervolging en volharding.

Sinds begin dit jaar is een derde kring gestart, die is voortgekomen uit de bijbelkring van ds. Bijl. Deze kring van ca.12 deelnemers werd begeleid door ds. mw. S.A. v/d Graaf en zij heeft met de deelnemers een gedeelte van het evangelie van Johannes bestudeerd en besproken. Mogelijk zal de nieuwe predikant deze taak van ds. v/d Graaf overnemen. Deze 3^e kring vindt (momenteel) niet plaats bij iemand thuis, maar in 't Centrum op de 3e donderdag v/d maand.

Op de 3 kringen gaat het niet alleen om de studie, maar ook om de toepassing van wat we leren en lezen, in ons eigen leven.

Zou u of jij ook graag deel willen nemen aan een van de genoemde kringen, schroom dan niet om contact op te nemen. Gijs Winterswijk, tel. 06-51319497 is aanspreekpunt voor de eerste twee kringen en Veronica Kind, tel. 06-52620470 is het aanspreekpunt voor de 3^e kring.

Catechese Poortugaal

- *Voor jongeren uit de groepen 6, 7 en 8 van de basisschool* is er elke dinsdagmiddag (m.u.v. de schoolvakanties) *Basics* in De Haven van 16.15-17.00 uur, o.l.v. mw. Esther de Jongh en ds. Marianna van de Graaf. De eerste keer is op dinsdag 1 oktober.
- *Voor jongeren van 12-15 jaar* is er om de 2 à 3 twee weken een 12+ bijeenkomst op maandagavond vanaf 19.00 uur in de Haven o.l.v. ds. Marianna van de Graaf. We werken in blokken van enkele samenkomsten die bij elkaar horen. Het eerste blok is op de data: 7 en 28 oktober. Het tweede blok begint op 18 november.
- *Voor 15plussers* is er de Pannenkoekenclub, die samenkomt op zondagavond. Maandelijks komen we bij elkaar rond een thema dat door de jongeren zelf wordt voorbereid en vooraf eten we pannenkoeken en/of soep met elkaar. De eerste bijeenkomst in het nieuwe seizoen is op zondag 6 oktober. Inloop vanaf 18.30 uur, aanvang maaltijd 18.45 uur, thema-deel vanaf ongeveer 19.30 uur.
- *Iedereen van 17 jaar en ouder* die zich meer in het geloof wil verdiepen en/of zich wil voorbereiden op het doen van belijdenis kan zich aanmelden voor een gesprekskring bij ds. Marianna van de Graaf.

Voor meer informatie over bovenstaande jongerengroepen kun je contact opnemen met ds. Marianna van de Graaf, predikant@pgpoortugaal.nl of tel. 5011015 of met de jeugdouderlingen in Poortugaal (Györgyi de Haas, jan_de_haas@zonnet.nl of Anita Maas, familiemaas2017@outlook.com

Catechese Rhoon

Catechese in Rhoon wordt gezamenlijk gegeven door de Hervormde Gemeente en de Gereformeerde Kerk. Er zijn drie leeftijdsgroepen: 12 t/m 14 jaar, 15 t/m 17 jaar en 18plus.

Wil je meedoen, wat wij zeker aanraden, dan kun je je aanmelden bij ds. Rob Maas. De verdeling en de start van de groepen wordt begin september bekend gemaakt en dan is ook duidelijk wie de catechese zullen geven. Ook iedereen die overweegt belijdenis te willen doen, kan zich aanmelden bij ds. Rob Maas. Op dit moment is nog niet bekend wie de belijdeniscatechese voor de Hervormde Gemeente Rhoon verzorgt. Inlichtingen en opgave bij dsrobmaas@xs4all.nl of 06-24820639

Natuurlijk gebeurt er nog veel meer:

Protestants Jeugdwerk Poortugaal

*Kinderdisco: 4-5x/jaar op vrijdagavond in De Haven voor de jeugd van de basisschool.

*PreGJV voor jeugd van 12-15 jaar; ongeveer 1x/ maand op zondagavond.

*Jeugdkamp, jongeren 7 t/m 18 jaar; aan eind van seizoen.

Inlichtingen over alle activiteiten via de jeugdouderlingen, in de kerkbladen en op onze Facebookpagina: Protestants jeugdwerk Poortugaal.

Jeugdwerk Rhoon

*GJO, zie site www.gjorhoon.nl

*BeS club (Bijbel en Spelletjes club), voor kinderen van groep 6 t/m 8 van basisschool. Iedere 2 weken op vrijdagavond in 't Centrum. Inlichtingen bij Nathan Slingerland, tel. 06-20256564

*JonG club, (12 t/m 16 jaar) afwisselend met de BES in 't Centrum; Inlichtingen bij Hilko Hartog (hilko.hartog@vastnet.com)

*Ibelieve, club voor en door jongeren vanaf 16 jaar. Komt elke 2 weken op vrijdagavond bij elkaar in 't Centrum.

Inlichtingen bij Lisanne van der Vorm, tel, 06-12755279.

Wie wil zingen, kan terecht bij:

*Kinderkoor De Regenboog. Inlichtingen bij Mirjam Meyboom, tel. 5221979.

*Gospelkoor Relight. Inlichtingen bij Kees de Witte, tel. 4161408.

*Het Hervormd Kerkkoor Poortugaal. Inlichtingen bij mw. A. Lugtenburg, tel. 5015974.

*De Hervormde Cantorij. Inlichtingen bij dhr. J.W. Ponstein, tel. 5015123.

*Interkerkelijk koor en orkest Sparkling Voices. Inlichtingen bij Adrie Fransen, tel. 5019438.

*Parochiekoor Willibrordus. Inlichtingen bij mw. B. Heezen- Moret, tel.5016868.